

Valtioneuvosto
Euroopan parlamentin suomalaiset jäsenet
Ohjelma-alueiden maakuntien kansanedustajat

INTERREG NEXT-OHJELMIIN 2021–2027 ALLOKOITU EAKR-RAHOITUS TULEE KANAVOIDA ULKORAJA-ALUEIDEN KEHITTÄMISEEN SUOMESSA

EU:n ulkorajaohjelmat ovat olleet koko 2000-luvun tärkeä kehittämisinstrumentti rajaseuduille. Ohjelmakaudelle 2021–2027 oli Suomessa valmisteltu kolmea EU:n ulkorajoille sijoitettavaa Interreg NEXT-ohjelmaa, joilla oli tavoitteena tukea Suomen ja Venäjän raja-alueiden kehitystä ja yhteistyötä kehittämis- ja investointihankkeiden avulla. Kolarctic-ohjelmaan olivat osallistumassa myös Ruotsi ja Norja. Kolmelle ohjelmalle oli allokoitu EU-rahoitusta yhteensä noin 112,1 miljoonaa euroa, joista EAKR-rahoitusta noin 55,5 miljoonaa euroa ja NDICI-rahoitusta noin 56,6 miljoonaa euroa. Lisäksi niihin olisi kohdentunut vastaava määrä valtioiden rahoitusta.

Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat pysäyttäneet uusien ulkorajaohjelmien valmistelun. EU:n komissio on ilmoittanut, että ulkorajaohjelmien ensimmäisen vuoden EAKR-myöntövaltuus, yhteensä noin 9,5 miljoonaa euroa, tullaan Interreg-asetuksen mukaisesti siirtämään EU:n sisärajoilla toteutettaville Interreg-ohjelmille. Suomen tapauksessa rahoitus siirtyy Aurora- tai Central Baltic-ohjelmiin.

Myöntövaltuuksien siirto Aurora- ja Central Baltic-ohjelmille on ulkorajaohjelmiin kuuluvien maakuntien näkökulmasta ongelmallista, koska osa maakunnista ei kuulu kummankaan ohjelman ohjelma-alueeseen. Käytännössä komission ratkaisu tarkoittaa miljoonien eurojen menetystä ulkoraja-alueille, joiden aluetalous erityisesti kärsii uudesta geopoliittisesta tilanteesta. Lisäksi monissa ulkorajamaakunnissa Interreg-ohjelman rooli ja tunnettuus on ollut marginaalinen verrattuna CBC-ohjelmaan.

Jotta ulkorajaohjelmiin allokoitua seuraavien vuosien 2023-2027 rahoitusta ei siirrettäisi Interreg-ohjelmille, tulee Suomen viipymättä vaikuttaa Euroopan komissioon, että valmistelu Yleisasetuksen (Common Provisions Regulation) 2021/1060 väljentämiseksi käynnistetään. Muutoksen tulee mahdollistaa ulkorajaohjelmiin (Interreg NEXT-ohjelmat) allokoitun EAKR-rahoituksen siirtämisen kansalliseen alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaan. Lisäksi on selvitettävä pikaisesti, onko tarvetta muuttaa myös ns. Interreg-asetusta ((EU) 1059/2021) yleisasetuksen lisäksi.

Ehdotuksemme uusista asetusmuotoiluista on liitteenä.

Asetusmuutoksen/ -muutosten myötä Interreg NEXT-ohjelmista siirtyvä EAKR- ja Suomen kansallinen rahoitus pystyttäisiin suuntaamaan EU:n alue- ja rakennepolitiikan ns. AURA-ohjelman kautta niiden maakuntien käyttöön, joilta Interreg NEXT-ohjelmien rahoitus on leikkaantu-

massa Venäjän kanssa tehtävän yhteistyön jäädyttämisen vuoksi. AURA-ohjelmaan on lisättävissä ulkorajamaakuntien kansainvälistymiskehitystä tukeva osio laatimalla ohjelman sisälle erillinen ITI (Integrated Territorial Investments) -strategia.

Koska aikataulu asetusmuutoksille on kireä, odotamme Suomen toimivan ripeästi ja aktiivisesti suhteessa Euroopan Unioniin asetusmuutosten käynnistämiseksi.

EAKR-varojen ja niiden kansallisen vastinrahan tulee kanavoitua jatkossakin raja-alueiden aluekehityksen tueksi. Tällä on iso merkitys rajamaakuntien vaikeassa tilanteessa, kun yhteydet Venäjälle on käytännössä jäädytetty todennäköisesti pitkäksi aikaa.

Lisätietoja:

Maakuntajohtaja Satu Sikanen, Etelä-Karjalan liitto, 0400 661 318
Maakuntajohtaja Pauli Harju, Pohjois-Pohjanmaan liitto, 0400 389 152
Kehittämisohtaja Päivi Ekdahl, Lapin liitto, 0400 383 578

Kaakkois-Suomi Venäjä CBC-ohjelma

Etelä-Karjalan liitto	Kymenlaakson liitto	Etelä-Savon maakuntaliitto
JUKKA KOPRA Maakuntahallituksen pj.	JUKKA NYBERG Maakuntahallituksen pj.	ARTO SEPPONEN Maakuntahallituksen pj.

Karelia CBC-ohjelma

Pohjois-Pohjanmaan liitto	Kainuun liitto	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
JUSSI YLITALO Maakuntahallituksen pj.	SAKARI SEPPÄNEN Maakuntahallituksen pj.	HANNA HUTTUNEN Maakuntahallituksen pj.

Kolarctic CBC -ohjelma

Lapin liitto

KATRI KULMUNI
Maakuntahallituksen pj.

Liite: Asetusten muutostarpeet (ehdotukset)

1) Yleisasetus (Common Provisions Regulation, CPR) (EU)2021/1060

Artiklassa 111 ”Määrärahojen siirrettävyys”, kohtaan 2 (Kullekin jäsenvaltiolle Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteeseen ja Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteeseen (Interreg) kohdennettuja kokonaismäärärahoja ei saa siirtää näiden tavoitteiden välillä) tulee luoda poikkeusmenettelyt, jotka mahdollistavat määrärahojen joustavan siirtämisen ennalta arvaamattomassa tilanteessa. Artiklan uusi muotoilu voisi olla esimerkiksi ”Kullekin jäsenvaltiolle Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun –tavoitteeseen ja Euroopan alueellinen yhteistyö- tavoitteeseen (Interreg) kohdennettuja kokonaismäärärahoja ei saa siirtää näiden tavoitteiden välillä, **paitsi perustellussa Force Majeur -tilanteessa**”.

Yleisasetuksen artiklan 109.2 nojalla komission antamaa täytäntöönpanosäädöstä (EU) 2021/1131, jossa eritellään jäsenmaittain Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen ja Euroopan alueellisen yhteistyön tavoitteen saannot, tulee myös muuttaa, jos varoja siirretään tavoitteiden välillä.

2) Interreg-asetus (EU) 1059/2021

Interreg-asetuksen osalta on selvitettävä, tuleeko muutosta tehdä. Mikäli muutos katsotaan tarpeelliseksi, muutettavat artiklat olisivat seuraavat:

Artikla 9 EAKR:n Interreg-ohjelmia koskevat määrärahat: artiklassa määritellyt osa-alueiden prosentuaaliset osuudet tulee mahdollisesti muuttaa

Artikla 11 Luettelo Interreg-ohjelmien määrärahoista: komission täytäntöönpanosäädökset (EU) 2022/75 ja (EU) 2022/74, jossa vahvistetaan kunkin ohjelman EAKR-tuen määrä, tulee mahdollisesti muuttaa

Artikla 12 Määrärahojen palauttaminen ja keskeyttäminen: kohta 3, jossa määritellään vapautettujen määrien kohdentamismahdollisuus (vain) sisäisiin rajat ylittäviin ohjelmiin, tulee mahdollisesti muuttaa